

će učiniti, da dostojanstvo njihovo podigne. Nadalje treba da ga veže s drugovima solidarnost rodoljubna, napokon solidarnost sveučilišna. — Na sveučilištu treba da bude djak čovjek i kršćanin po uvjerenju; zato treba da sve podredi višem jedinstvu. No dopuštene su i njemu sve vrste simpatija, koje niču iz srodnosti temperamenta, srodnosti srca, odgoje, roda ili duševnih darova.

A kako je u realnosti? I među katoličkom omladnom, veli pisac, ima dosti neumjerenosti, nečednog vladanja, nečistoće, lijenosti, konačno lažne pobožnosti. Religiozne čine vrši gdje koji radi običaja, a ne smatra ih srestvima duhovne obnove. — Upozoruje djake, neka se čuvaju ljubakanja. Time gube ozbiljno vrijeme; a često prijateljstvo prelazi u strast i može biti za mnogog kobno, te se kompromitira krepot.

Kako se iz ovog malog prikaza nekih glava vidi, knjiga je vrlo instruktivna za svakog inteligentnog mladića, koji želi postati karakterni katolik i čovjek. Zato je preporučujemo katoličkim sveučilištarcima.

Dr. F. Zagoda.

P. J. Schulte: Unsere Lebensideale und die Kultur der Gegenwart. 8° (XIV u. 256. str.) Freiburg 1914. Herdersche Verlagshandlung. K 2'70 vez. K 3'65.

Pod tim naslovom izašla je nova knjiga, koja raspravlja o vjerskim stvarima. Pita se auktor, što je danas sa religijom? Pa odgovara, da na svijetu ima malo onih, koji čvrsto vjeruju. Hvaća se protestantizma, o kojem se izražava, da je na putu k propasti gledom na religiju. Istina ima dosta katolika, koji s iskrenim i čistim srcem stupaju često na svete sakramente i vjeruju čvrsto, nu nemamo pravog razloga da budemo u tom optimisti. I kod nas se sve to više opaža nemar za praktičnim kršćanstvom, i kod nas se je uvukao indiferentizam, osobito kod „inteligentnih“ osoba. Raciiji bezvjerja okužili su zrak. Sumnjiva, skeptična mnijenja zahvaćaju sve šire dimenzije, ne raspravlja se više o ortodoksiji ili hereziji, o katolicizmu ili protestantizmu i koja bi od tih dviju vjera morala biti najbolja, već

je danas pitanje, da li se imamo boriti za vjeru ili za bezvjerje. Dok se skup osvjedočenih i dobrih katolika sve više i više k Isusu približuje, kao k svom centru, u isti mah broj onih, koji su se odalečili od Kristove vjere, sve se više umnožaje.

A ipak kao što je riba sa svih strana opkoljena morem i bez mora ne bi mogla živjeti, tako su i ljudi sa svih strana opkoljeni Bogom i bez Boga ne bi mogli živjeti. Panteisti, nihilisti, materijalisti, ateisti svi ti ničeću obstojnost osobnog inteligentnog Boga. Često se čuje riječ, da je astronomija odnijela Bogu nebo, geologija da mu je digla zemlju ispod nogu, zakon uzdržanja energije da je digla početak svijetu, a evolucija da je Boga i božju volju učinila suvišnom.

Krasno se auktor izrugiva svim tim željama razvratnih ljudi i to naprosto jednom pripoviješću o nekim otačanima, koji su mislili da su sami na svijetu. Imali su svoj jezik, svoje škole, svoju obrazovanost, pače i svoje listove. I nastalo je aktuelno pitanje, da li ima još ljudi na svijetu izvan njih. Jedni su odgovarali, da ih skroz nema, jer kad bi ih bilo, da bi se javili; drugi su kazivali, da ih nema, ali ipak da se to ne može za stalno ustvrditi; treći su govorili, da je moguće, e ima i drugih ljudi, a četvrti su stalno tvrdili, da ima još inteligentnih bića u svemiru.

Zaista priča je prosta, ali vrlo dobro crta današnji naraštaj na zemlji. Dokučiti štioć moći će sam aplicirati onu priču na moderni svijet, ako prve uzme kao one, koji Boga dotično i religiju sasvim ničeću, a posljeđnje, koji kao misaoni ljudi Boga priznaju.

Naš današnji naraštaj puno si umišlja, te akoprem je dandanas znanost skup istina, pretpostavka i sumnja, on sve drugo raši, ako se ne slaže sa njegovim pretpostavkama. i sumnjama. Misaoni čovjek poput Pasteur-a, Tome, Angustina i drugih ništa se drugo ne bi nego samo čudili današnjim nadrimudracima, koji ničeću Boga, a onamo „u njemu živimo, ničemo se i jesmo“ (Act. 17, 28) „nebesa kazuju slavu Božju“ (Ps. 18, 1.)

Ovakovih i sličnih rasprava naći ćemo u spomenutoj knjizi. Auktor je sve to pisao sa velikom lakoćom. Po tomu se vidi, da je puno i puno

mozgao, prije nego je sastavio to djelo. Kao ljubitelji istine, a u isti mah tugujući nad našom tako zvanom inteligencijom, koja malo mari, da do istine dođe, već jedino o zemlji misli, govori i piše, mi koji ne želimo ateističnu hrvatsku inteligenciju, ovu knjigu od srca svakomu preporučujemo a osobito njoj. *Fr. Slavić.*

Köth Karl S. I.: Wilhelm Emanuel Freiherr von Ketteler. Ein Lebensbild. Freiburg, Herder, 1912. str. XII+275, 29 slika. Cijena nezvezano 3 K 60 fl.

Pisac ove biografije finom psihologijom razvija život i djelovanje velikog biskupa Kettelera. Materijal za tu biografiju crpio je iz Pfülfove velike biografije Kettelera i iz raznih Kettelerovih spisa.

U petnaest poglavlja gledamo dušu toga velikog čovjeka, -- za kojega je Pijo IX. rekao, da je svatrac -- kako se bori, diže, razvija i usavršuje do potpunog kršč. značaja. Pisac nam svestrano prikazuje i raznovrsno K. djelovanje kroz sve faze njegovog života. Osobita je karakteristika biskupa K., da je za svakoga, koji je bio u nuždi i nevoљи imao razumjevanja te mu znao pomoći. To ga je i dovelo do njegovog socij. programa i rada, za koji je socij. političar Hitze god. 1912. u njem. reichstagu rekao: "Mi ćemo se uvijek vraćati k velikoj kat. socij. politici K. i vazda ga označivati kao onoga, kojemu svoj socij. program zahvaljujemo".

Djelo je pisano takim osvjedočenjem i spretnošću, da čitatelja do zadnje stranice drži u napetosti, da ga oduševljava za velikog crkv. dostojanstvenika i pobuđuje na rad. Vrijednost tog djela uvećavaju lijepo izrađene slike i opširno osobno i stvarno kazalo. *Dr. Leopold.*

Fehring Eduard: Leben und Segen der Vollkommenheit. Anleitung zu einem frommen Leben für christliche Laien. Freiburg u. Wien. 1913. Herder'sche Verlagshandlung, u 12°, str. XVI.+424. Cijena K 3'84, uvez. K 4.80.

Ovo djelo spada među izdanja Herderove „ascetske biblioteke“. Kako pisac u uvodu spominje, ima ova knjižica biti duhovno ogledalo krščanskoga života članovima trećih redova i uopće krščanskim svjetovnjacima, i duhovni njihov vogja na putu do krjeposti i savršenstva. Pisac im stoga u 7 različitih odsjeka razlaže, kako će moći pravo i dobro krščanski živjeti usred ovoga svijeta. On ih poučava, da su dužni nastojati, e da postanu savršeni. Razlaže im, u čem je krščanska savršenost i koji su joj različiti stepeni (I. pogl.). Zatim govori o zaprekama na putu do savršenosti, a to su grijesi, u prvom redu grijeh teški ili smrtni (II. pogl.), a onda o pomagalima, po kojima se dolazi do savršenosti, a to su molitva, razmišljanje, ispitivanje savjesti, duhovno štivo, pobožnost k presv. Srcu Is., klanjanje presv. Sakramentu, pobožnost bl. dj. Marije i Svetih, sveta pričest itd. (III. pogl.). Osobito poučan je članak o milosti Božjoj i kako valja čovjeku ozbiljno i ustrajno sudjelovati s njom (IV. pogl.). Lijepo je napisano poglavlje V. o staleškim dužnostima u redovničkom, svećeničkom, ženidbenom staležu. Iza toga govori pisac o krščanskim krjepostima, napose kako valja obuzdavati naravska nagnuća (pogl. VI.). Napokon upire prstom na nebesku nagradu, koja nas čeka kao plaća, što smo služili Bogu. Na koncu dodaje pisac zbirku mudrih rečenica razdijeljenih na pojedine dane u godini, da nam budu kao zabava, kojom da preko dana duh pozabavimo, da se odviše ne rastrese. Pisac je bez dvojbe ovom knjižicom svojom podao svjetovnjaku zgodnu pouku za duhovni život, kakav dolikuje krščaninu. I svjetovnjak valja da se spasi, i svjetovnjak valja da hodi putem krjeposti do savršenosti, koja odgvara njegovu stališu. Pisac pouke svoje vadi većinom iz drugih pisaca, ali je u tom originalan, što znade svoje pouke namijeniti današnjim modernim prilikama, potrebama, pogiblima, poteškoćama. Knjižica je praktična, jasna i razumljiva te napisana nekom toplinom, te se rado čita. -- Djelo preporučujemo u prvom redu svjetovnjacima, za koje je i napisana, ali i svećenicima u duh. pastvi, jer će i oni naći u njoj mnogo zrnca i